

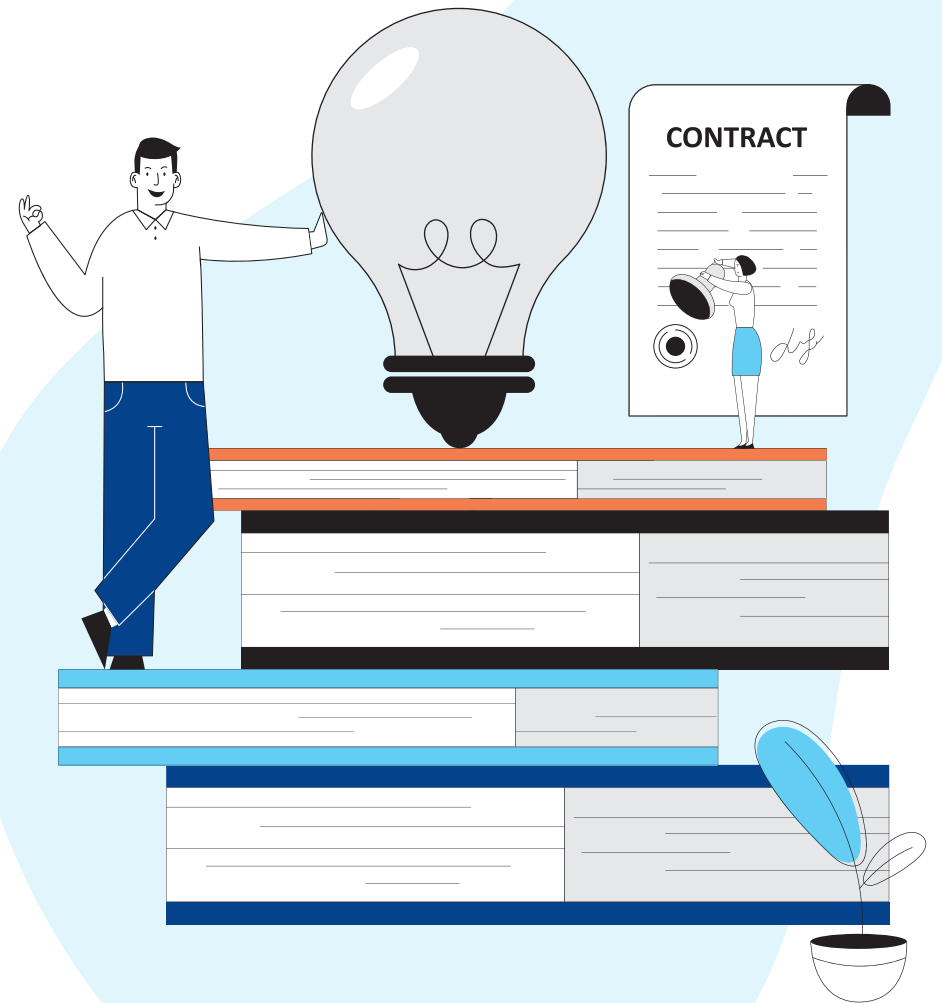

HEPA

**A SZELLEMITULAJDON-JOGOK
VÉDELME A KÜLPIACOKON**

EXPORT KISOKOS SOROZAT

A SZELLEMITULAJDON- JOGOK VÉDELME

„A zseni 1% ihlet,
99% verejték.”

Thomas Edison

A KÜLPIACOKON

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

Több mint Export

Tisztelt Érdeklődő!

Sok kis- és középvállalkozás növekedésének kulcsa az ország határain túli kereslet kiszolgálása lesz. A külpiacra lépés piaci előnyhöz juttatja a gazdasági társaságokat, ugyanakkor fontos ismerni az export tevékenységgel járó nehézségeket is. A sikeres exporttevékenységhez elengedhetetlen a célpiacok alapos feltérképezése, a kereslet és a szabályozási környezet alapos megismerése.

A HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Exportakadémia Képzési Központja és az Enterprise Europe Network gondozásában megjelenő Export Kisokos sorozatát azzal a céllal indítottuk el, hogy a hazai vállalkozóknak a mindennapokban használható gyakorlati tudáselemeket adjunk át. Kiadványainkban közérthető, gyorsan áttekinthető formában mutatjuk be az export piacra lépés legfontosabb mérföldköveit, kockázati tényezőit, valamint az export stratégia fejlesztés alapvető döntési pontjait.

Küldetésünknek tekintjük, hogy a HEPA gyakorlati üzletfejlesztési szolgáltatásain keresztül bővítsük külpiacokon is sikeres hazai kis- és középvállalkozások körét. Exportakadémia Képzési Központunk felnőttképzési engedély mellett kínálja moduláris felépítésű képzéseit, melyek jelenléti, online és e-learning formában is elérhetőek.

A HEPA kiterjedt kapcsolati hálójával bír mind idehaza, mind külföldön. Ügynökségünk látja el az Európai Bizottság vállalkozásfejlesztési hálózatának, az Enterprise Europe Network képviselőjét a Közép- és Észak-Magyarország régióban. A hálózaton keresztül több, mint 60 ország szakértőit tudjuk bevonni akár üzleti, akár technológiai partnerkeresésbe, finanszírozási és szellemi tulajdonvédelmi kérdésekbe.

EXPORT
AKADÉMIA
POWERED BY HEPA

Éljen Ön is a lehetőséggel!
Szerezzen friss tudást, kérje tanácsadóink segítségét
a külpiacra lépés tervezéséhez, megvalósításához!

HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség

Védje meg ötletét a külpiacokon is!

Minden üzleti vállalkozás alapja egy jó ötlet: legyen az egy új prezentációs szoftver, egy formatervezett kutyahám vagy egy fényáteresztő betonkeverék. Ha egy ötlet találmánysággal, tudással és jó érzéssel párosul, olyan szellemi vagyontárggyá válhat, ami az üzleti fejlődés és haladás motorja lehet.

Minden versenyképes vállalat törekszik innovatív ötleteit és fejlesztési eredményeit levédeni. Nem elég leleményesnek lenni, nem elég egy jó ötlettel beelőzni a versenytársakat, hanem a piaci versenyelőnyt szellemi tulajdon-jogokkal is biztosítani kell. Ha ez a lépés elmarad, akkor egy vállalat termékeit, szolgáltatásait, technológiáit világszerte bárki lemásolhatja.

Azé a haszon, akié az oltalom!

A szellemi tulajdon-jogok üzleti jelentősége

A szellemi tulajdon (angolul intellectual property, ezért rövidítése gyakran csak „IP”) a találmányok, az árujelzők, a márkajelzések, a logók, a szoftverek, a formatervezési minták (design) és a szerzői művek jogi védelmével foglalkozik. Míg az 1970-es években az amerikai tőzsdei vállalatok piaci értékének 17%-át tették ki a szellemi javak, 2020-ra ez az arány 90%-os mértékűre növekedett. Becslések szerint a vállalati szellemi tulajdon átlagosan közel 50%-át a szoftverek, szakmai dokumentációk, filmek és fényképek (tehát a szerzői jogok által védett alkotások) képezik, 20-20%-át a védjegyek és formatervezési minták, megközelítően 10%-át pedig a szabadalmak adják.

RECEPT

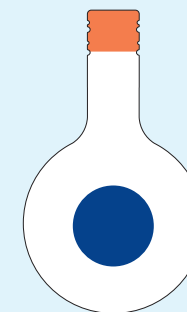
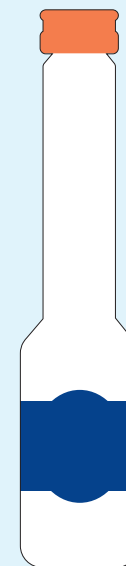
know-how, üzleti titok

KUPAK, GYÁRTÁSI FOLYAMAT

gyártási folyamat
szabadalom,
használati minta

CÉGNÉV, MÁRKANÉV, MEGJELÖLÉS, SZLOGEN, CÍMKE

védjegy, formatervezési-
minta-oltalom, szerzői jog

PALACK

védjegy, formatervezési-
minta-oltalom, szerzői jog

A kutatás-fejlesztési-innovációs tevékenység a találmányok és a védjegyek bölcsője, de az ezekhez kapcsolódó tulajdonjogok csak a szellemi tulajdoni hatósághoz benyújtott bejelentéssel szerezhetők meg, és csak ezáltal válnak kereskedelmi értékkel bíró vagyontárgyakká. Ha egy szervezet ki kívánja aknázni a szellemi tulajdon-jogok nyújtotta lehetőségeket, **első lépés a szellemi tulajdoni stratégia (IP stratégia) kialakítása**, valamint annak beépítése az üzleti modellbe.

A vállalatok életében a szellemi tulajdon-védelemnek a szervezet minden releváns folyamatában meg kell jelennie. Ha ez megvalósul, a vállalat képes lesz a létrejövő szellemi értékeket időben felismerni és eldönteni, hogy üzleti titokként kezeli azokat, vagy iparjogvédelmi oltalmat szerez rájuk vagy publikálja őket. Az IP stratégia által az iparjogvédelmi ráfordítások megfelelően képesek az üzleti modellt szolgálni.

Amíg egy védjegy használata mintegy 10%-os növekedési többletet biztosít, addig az oltalmak együttes használata akár 33%-kal is növelheti a vállalkozások gazdasági növekedési esélyeit.

A szellemi tulajdon-jogok

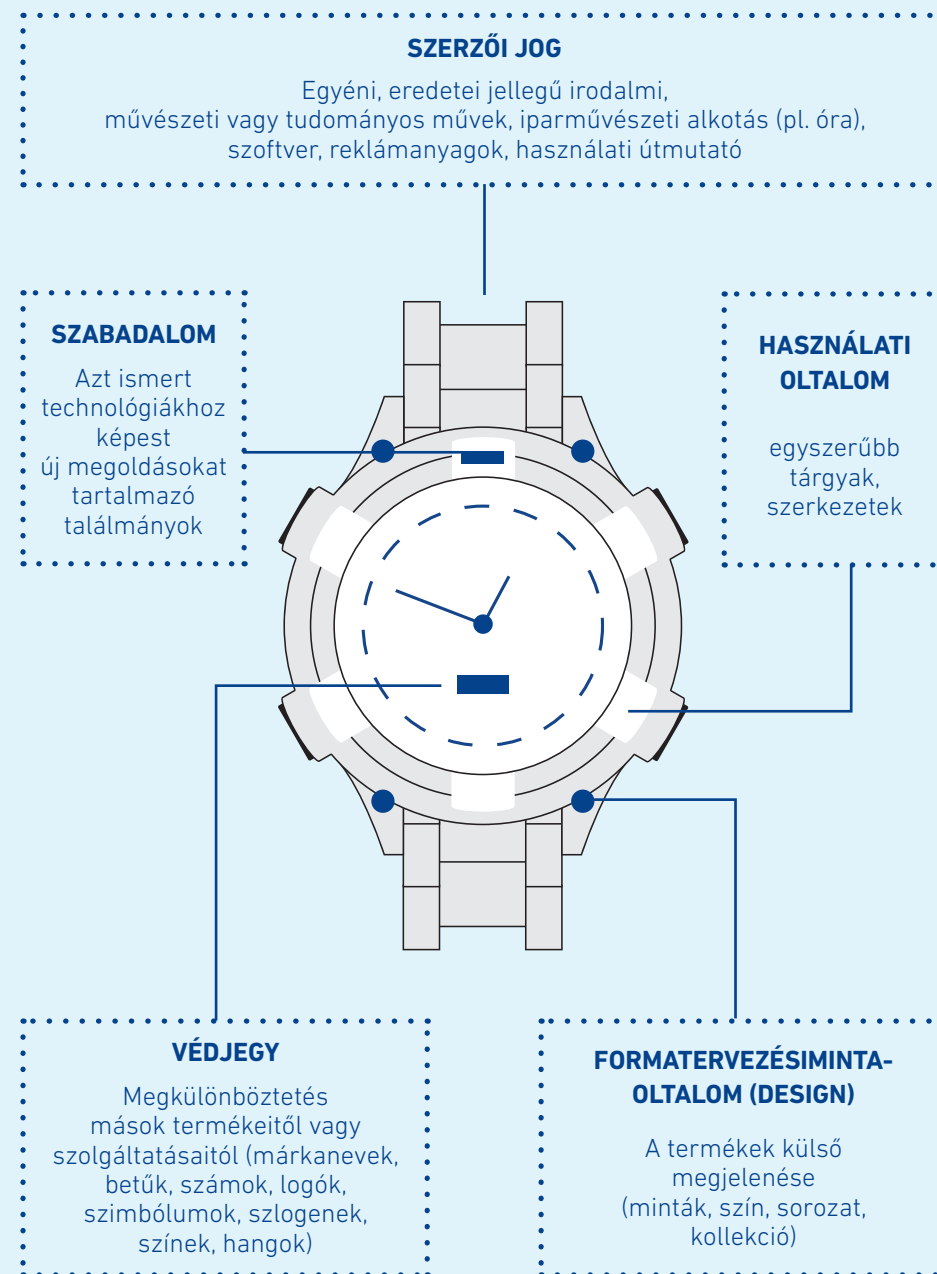
A szellemi tulajdon-védelem két területből áll:

- az egyik az **iparjogvédelem** (ide tartoznak a következő oltalmak: szabadalom, használati minta, védjegy, formatervezési minta és földrajzi árujelző),
- a másik pedig a **szerzői jog**.

Az iparjogvédelmi oltalmakban közös, hogy az oltalom mindig bejelentéssel (regisztrálással, lajstromozással) keletkezik és csak arra az adott országra vagy régióra érvényes, amelyre igénylik.

A szerzői jog a mű létrejöttével automatikusan keletkezik, nincs szükség a regisztrációra és az egész világra kiterjed. A szellemi tulajdon-jogok megszerzése megakadályoz másokat abban, hogy engedély nélkül használják szellemi alkotásainkat.

Ezen felül a vállalkozások üzleti titok formájában is megvédhetik bizalmas adataikat.

Védjegy

A védjegy mint árujelző az egyes áruk és szolgáltatások azonosítására, egymástól való megkülönböztetésére, a fogyasztók tájékozódásának előmozdítására szolgál. A védjegynek fontos szerepe van egy vállalat arculatának, reklám- és marketingstratégiájának kialakításában is. **A védjegyoltalom** nem magát a terméket vagy a szolgáltatást, hanem az annak azonosítására alkalmas **megjelölést védi**. Azt, ha egy megjelölés védjegyoltalom alatt áll az ® szimbólummal szokás jelölni.

Egy átlagos nemzeti védjegylajstromozási eljárás 6-8 hónapig tart, de lehetőség van gyorsított (5-6 hónap) és különleges gyorsított (1,5-3 hónap) eljárás lefolytatására is – külön díj ellenében.

*A védjegyoltalom
tíz évig áll fenn és korlátlan
alkalommal megújítható.*

Az oltalom körét a védjegybejelentésben megjelölt árujegyzék, azaz a megadott áruk és szolgáltatások határozzák meg. Ennek a bejelentési díj összegénél van jelentősége.

A legrégebbi (1899 óta) oltalom alatt álló Apenta® magyar védjegy egy áruosztályra van lajstromozva, mivel a jogosult csak az ásványvízpiacon kíván versenyezni. A Wizz® színes ábrás védjegy (lajstromszáma 216 031) azonban kilenc áruosztályra lett bejegyezve, mivel a jogtulajdonos portfóliójába a légi eszközök és utazásszervezés mellett beletartozik a reklámozás, a vendéglátás, a könyvkiadás, valamint kiadványok, ajándéktárgyak és ruházati cikkek forgalmazása is.

Védjegyoltalom megszerzésére országonként, régióként, vagy nemzetközileg van lehetőség. Európai uniós védjegy (EU Trade Mark, EUTM) az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalánál (EUIPO) szerezhető egy eljárásban valamennyi tagállamra kiterjedően. Nemzetközi védjegybejelentés a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) Nemzetközi Irodájánál, vagy az SZTNH-nál nyújtható be egy már oltalom alatt álló védjegyre.

A védjegylajstromozási eljárások során ajánlott jogi képviselő vagy szabadalmi ügyvivő igénybevétele.

Költségek

A védjegyoltalom megszerzésének költsége a bejelentésben megjelölt áruosztályok számától függ.

Négy áruosztály esetén, tíz évre

- a hazai oltalomszerzés hatósági díja: 150 ezer Ft
- az európai uniós oltalomszerzés hatósági díja: 1 200 EUR
- a nemzetközi oltalomszerzés hatósági díja a megjelölt országoktól/ régióktól, valamint ezek számától függően, több millió Ft is lehet: <https://madrid.wipo.int/feecalapp/>

A költségeket 100-200 ezer Ft-tal növelheti, ha a védjegybejelentéshez jogi képviselőt vagy szabadalmi ügyvivőt veszünk igénybe.

A hazai, az európai uniós és a nemzetközi védjegybejelentések költségeinek finanszírozását az NKFIH Iparjog pályázata vissza nem térítendő pályázati támogatással segíti. A nemzeti és európai uniós védjegyek bejelentési költségeinek fedezetéhez az EUIPO SME Fund nyújt pályázati támogatást.

Formatervezési minta

A formatervezési minta (design, az Egyesült Államokban design patent) valamely termék egészének vagy részének megjelenése, amelyet magának a terméknek vagy díszítésének a külső jellegzetességei – különösen a rajzolat, a körvonalak, a színek, az alak, a felület, illetve a felhasznált anyagok jellegzetességei – eredményeznek. Mintaoltalom alatt állhatnak textíliák, grafikai jelzések, logók, számítógépes grafikai felületek, ékszerek, bútorgarnitúrák, és (autó) alkatrészek is.

Az új és egyéni jellegű formatervezési minta oltalma – a bejelentés napjára visszaható hatállyal – a mintaoltalom megadásával keletkezik. A nemzeti eljárás átlagosan 2-4 hónapot vesz igénybe.

A szerzői jogi védelmet élvező alkotások a szerző (tervező) életében és halálát követő évtől számított 70 évig részesülnek védelemben.

Az oltalom öt évig áll fenn, és legfeljebb négy alkalommal, újabb öt-öt éves időtartamra hosszabbítható meg.

Ha a designer a formatervezési mintára külföldön is oltalmat kíván szerezni, regionális és nemzetközi eljárások közül választhat. A közösségi (uniós) formatervezésminta-oltalom (Registered Community Design, RCD) területi hatálya az egész Európai Unióra kiterjed. Nemzetközi bejelentést a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) Nemzetközi Irodájánál, vagy az SZTNH-nál lehet benyújtani.

A nemzetközi bejelentés előnye, hogy egyetlen bejelentéssel ugyanarra a formatervezési mintára egyidejűleg több ország, illetve régió területére (ideértve az EU-t is) igényelhető oltalom.

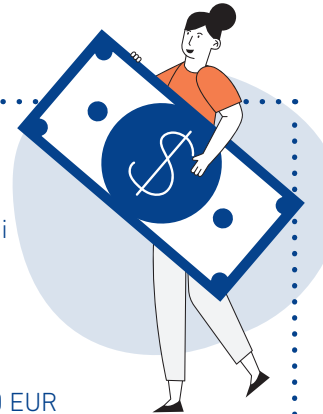
Költségek

A formatervezési minta oltalomszerzésének költségei a bejelentésben foglalt minták számától függ.

Három minta esetén

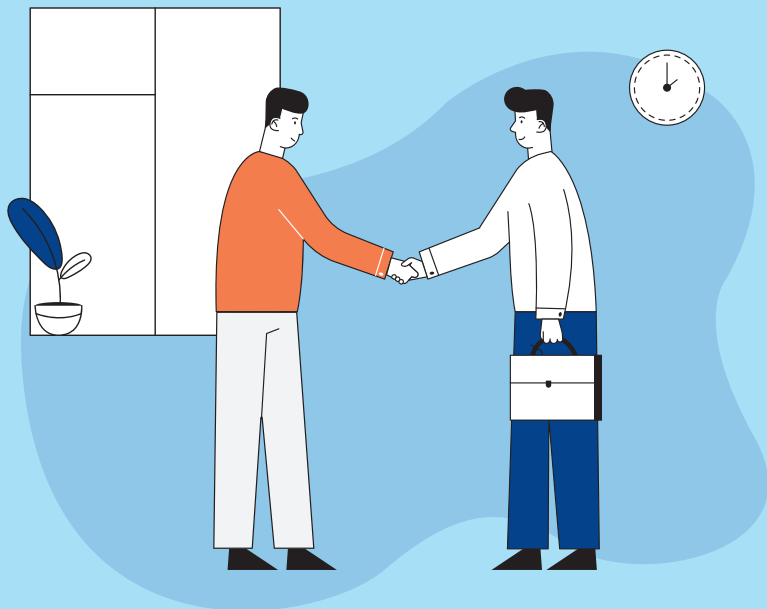
- a hazai oltalomszerzés hatósági díja: 50 ezer Ft
- közösségi (uniós) oltalomszerzés hatósági díja: 700 EUR
- nemzetközi oltalomszerzés hatósági díja összetett:
<https://www.wipo.int/hague/en/fees/calculator.jsp>

A költségeket 100-200 ezer Ft-tal növelheti, ha a bejelentéshez szabadalmi ügyvivőt veszünk igénybe.

Szabadalom

A szabadalom (patent) az innovatív műszaki megoldások oltalmazására szolgáló szellemi tulajdon-jog. Szabadalmaztatható minden (világviszonylatban) új, feltalálói tevékenységen alapuló és iparilag alkalmazható találmány a technika bármely területén.

A szabadalmaztatás egy összetett hatósági eljárás, ami egyszerűbb megoldások esetén 2-3 évig, bonyolultabb esetekben 6-10 évig is eltarthat. Az eljárás a bejelentésnek a szellemi tulajdoni hatósághoz történő benyújtásával indul. A bejelentést 18 hónap elteltével teszik közzé. A közzététellel a bejelentő a bejelentés napjára visszamenőleges hatállyal ideiglenes szabadalmi oltalmat szerez, amely a szabadalom megadásával válik véglegessé. Természetesen a bejelentést/közzétételt követően már forgalmazható a termék.

A szabadalmi oltalom legfeljebb 20 évig állhat fenn, utána közkinccsé válik.

Szabadalmi oltalmat nem csak egy adott országra kiterjedő hatállyal lehet szerezni, hanem a Szabadalmi Együttműködési Szerződés angol rövidítéseként (Patent Cooperation Treaty) csak PCT-ként nevezett nemzetközi szabadalmi (vagy használati minta) bejelentés indítható egyetlen bejelentés benyújtásával a világ csaknem bármely országára kiterjedően.

Európai szabadalom egyetlen bejelentés benyújtásával az Európai Szabadalmi Egyezmény 38 szerződő tagállamában szerezhető. A megadott európai szabadalmat a bejelentő által választott tagországokban egy rövid adminisztratív eljárás keretében hatályosítani is kell. A szabadalommegadási eljárások során ajánlott, illetve kötelező a szabadalmi ügyvivő igénybevétele.

Használati minta

A használatiminta-oltalom (utility model) egy tárgy új szerkezeti kialakításának védelmére szolgáló oltalmi forma. A szabadalomhoz nagyon hasonló jogintézményről van szó (kis szabadalomnak is nevezik), amely ugyan rövidebb ideig (10 év), de ugyanazokat a kizárólagos jogokat biztosítja a jogosult számára.

A használatiminta-oltalom előnye, hogy az engedélyezési eljárás lényegesen gyorsabb (5-9 hónap) és egyszerűbb, az oltalom fenntartása pedig olcsóbb, mint a szabadalom esetében.

Szabadalom és használati minta oltalmazásának költségei

Az oltalomszerzés költségei jellemzően két részből tevődnek össze: kisebbik hányadot képezik a hatósági eljárási díjak, a nagyobbik hányadot a szabadalmi ügyvivői szolgáltatás költségei jelentik.

- a hazai szabadalom, használati minta oltalomszerzésének becsült költsége nettó 600 ezer Ft – 1,2 millió Ft
- nemzetközi (PCT) oltalomszerzés becsült költsége 2,5 – 3,5 millió Ft, továbbá nemzeti/regionális eljárásoként kb. 1,5 – 2 millió Ft
- európai szabadalom hatályosításának átlagos költsége országonként kb. 500 – 700 ezer Ft.

Tippek!

Kutatás

Egy iparjogvédelmi kutatással elkerülheted az ismételt feltalálásokat és nyomon követheted versenytársaidat!

Tartsd titokban!

Ne beszélj róla, amíg nem jelentetted be!

Konzultálj!

Érdemes szabadalmi ügyvivővel konzultálni!

Lokáció

Azokra az országokra kérj oltalmat, ahova exportálni is akarsz!

Hasznos linkek, kapcsolatok:

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

www.sztnh.gov.hu

Az SZTNH ingyenesen letölthető kiadványai:

www.sztnh.gov.hu/hu/mivel-fordulhatok-a-hivatalhoz/tajekoztatas/kiadvanyok/konyvek-es-tanulmanyok

Európai Szabadalmi Hivatal www.epo.org

Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala euipo.europa.eu/ohimportal/hu

Szellemi Tulajdon Világszervezete www.wipo.int/pct/en/

Visegrádi Szabadalmi Intézet www.vpi.int/index.php/hu/

Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara www.szabadalmikamara.hu

Térítésmentes személyre szabott tanácsadás:

Szemlelvagyong-diagnózis

www.sztnh.gov.hu/hu/vallalkozoknak/szemlelvagyong-diagnozis

Hogyan szerezzünk védjegytalmat Magyarországon?

<https://youtu.be/cgCG01YMUR8>

Hogyan védhetjük formatervezési mintánkat Magyarországon?

www.youtube.com/watch?v=XwMd4mk5cGs

Ótalmoszerzést támogató pályázatok:

KKV alap pályázata

<https://euipo.europa.eu/ohimportal/hu/online-services/sme-fund>

IPARJOG pályázat

www.nkfi.gov.hu/palyazoknak/tamogatott-projektek/nkfi-alap

www.hepa.hu
info@hepa.hu
enterpriseurope.hu

HEPA

Magyar Exportfejlesztési
Ügynökség

EXPORT
AKADÉMIA

POWERED BY HEPA

Üzletfejlesztés karnyújtásnyira